REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele
BIROURĬ de ANUNȚURĬ:
in Viena: la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: la A. V. Goldberger. Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-korut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. — Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în fiăcare ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Dumінecă 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunĭ 10 cor., pe trei lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 lunĭ 12 c., pe trei lunĭ 6 coróne. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 67. Brașov, Sâmbătă 23 Martie (5 Aprilie). 1902.

Cine a spart solidaritatea?

I.

Décă ar fi së fie după placul celor din vechea însoțire „tribunistă“, atuncĭ veteranul organ al Românilor, „Gazeta Transilvaniei“, dimpreună cu proprietarul sĕu și cu toțĭ susțiitorii, amicii și aderenții sĕi, ar trebui sĕ se ascundă în pământ de rușine, că a cutezat a se îndoi în lealitatea și capacitatea unor „politicianĭ“ de ocasie, carĭ au esploatat anĭ de-arêndul în interesul lor egoistic buna credință a publicului român naționalist.

Orĭ cât de mult au dorit și s'au opintit însĕ aceștĭ ómenĭ de tristă figură și amintire sĕ găséscă vre-un motiv pentru a puté învinui și discredita „Gazeta“ și pe proprietarul ei — înzadar! Timp de ḑece anĭ, în care cu-o estremă înverșunare au umblat pe tóte cărările sĕ submineze organul nostru, ei nu s'au putut acăța decât de seria de articolĭ „La situațiune“, publicațĭ două lunĭ după conferența dela 1902, prin carĭ s'au descoperit machinațiunile lor atât de păgubitóre solidarității naționale. Ei afirmau, că prin critica dréptă și obiectivă a atitudinei matadorilor lor întrațĭ în comitetul central al partidului, „Gazeta“ nu ar fi lucrat în favorul, ci în contra solidarității.

Vor fi vre-o șépte anĭ, de când proprietarul fóiei nóstre, convenind c'un tênĕr, care nu de mult absolvase studiile sale academice și venise la Brașov și care pe atuncĭ se lăuda a fi „mare tribunist“, a trebuit sĕ-șĭ audă multe dela el din causa articolilor „La situațiune“. După-ce l'a lăsat sĕ-șĭ spună tot oftul, proprietarul „Gazetei“ convingêndu-se din vorbele lui, că n'are nicĭ idee de cuprinsul acelor articolĭ și că tot ce a aflat despre ei a împrumutat din bêrfiturile „Tribunei“ de atuncĭ, l'a întrebat scurt și hotărît: „D-ta ai cetit articolii aceștia?“ și a primit rĕspunsul lămurit: „Nu i-am cetit!...

Firesce că după acéstă mărturisire, a trebuit sĕ înceteze orĭ-ce altă discuție și tabloul, ce a urmat, s'a caracterisat numai prin fisionomia surprinsă, ce-o făcea domnul despre care vorbim, când i-s'a spus, că e cam mare îndrăsnéla de-a critica articolĭ, pe carĭ nu i-ai cetit nicĭ-odată.

Și cu aceeașĭ competență, cu care a criticat acest tênĕr cărturar din Brașov articolii noștri, i-au criticat și îi critică toțĭ câțĭ au sorbit din bĕutura cea falsificată și veninósă. ce le-o serviau și servesc cei din gașca „tribunistă“.

Era o cestiune de esistență pentru aceștia de a acoperi rușinosul lor faliment, ce a urmat așa de curênd, după-ce le-a succes a compromite causa Memorandului. De aceea nu pot ierta nicĭ-odată „Gazetei“, că a demascat jocul lor frivol cu cele mai sfinte interese românescĭ, admoniându-i de cu vreme sĕ se 'ntórcă, căcĭ de nu, vor păți-o rĕu de tot. Din nenorocire, cum se întêmplă în casurĭ analóge pretutindenĭ, unde lipsesce consciința responsabilității nu au suferit atât cei vinovațĭ, cât mai mult cei nevinovațĭ, a suferit partidul și causa nóstră națională.

Décă le-ar fi dat mâna matadorilor de atuncĭ ai „grupului tribunist“, ei de sigur ar fi făcut în Aprilie 1892 cu „Gazeta“, ceea-ce a făcut junimea universitară maghiară în Clușiŭ cu opt anĭ mai înainte, și ar fi ars'o în piața cea mare a Sibiiului. Așa de mult i-au supĕrat articolii „La situațiune“, în carĭ s'a dovedit cu calm și perfectă obiectivitate, că ei au fost nenorociții, carĭ au uneltit încă cu anĭ înainte contra solidarității din sînul nostru și carĭ la conferența din 1892 și prin manoperele lor după conferență, lucrau pe față pentru a provoca scisiunea în partid.

Ce n'au făcut aceștĭ aventurierĭ politicĭ și ce n'ar fi mai făcut pentru a ajunge tarĭ și marĭ în comitetul partidului și pentru a-șĭ salva situațiunea compromisă prin faptul, că ḑiarul, de care erau legate tóte speranțele lor, se afla în licuidare.

Șése anĭ întregĭ au uneltit pentru a-se face stăpânĭ pe ceea ce numesc ei „mișcarea memorandistă“. In acest interval ei au înegrit și insultat pe toțĭ bărbații noștri cu merite și cu vadă de-arêndul, numai ca sĕ pótă ajunge „ghinerarĭ“ în „campania“ memorandistă o nulitate în ale politicei, cum era administratorul și casierul fóiei lor.

Croații și Papa. De când cu cunoscuta resolvare a cestiunei institutului *San-Girolamo* în favorul Dalmatinilor, Croații par a fi fórte amărîțĭ în contra Papei. Din *Agram* se anunță, că clerul de acolo agită viu, ca din Croația, Slavonia, Bosnia și Dalmația nicĭ o societate de peregrinĭ sĕ nu méargă la Roma pentru a felicita pe Papa. — Tot din Agram se telegrafézá, că episcopul din Dalmația a adresat episcopilor din Croația învitarea sĕ opună resistență pasivă hotărîrei privitóre la institutul San-Girolamo. Conform cu acésta nu s'ar trimite în institut nicĭ un elev și canonicii de acolo vor fi rechemațĭ la parochiile lor.

Intr'aceea [illegible] principele Muntenegrului a trimis Papei o telegramă în care l'a felicitat din incidentul jubileul și pentru norocósa resolvare a afacerei San-Girolamo. Papa i-a mulțămit printr'o scrisóre autografă.

Situația în Balcanĭ. Cercurile carĭ stau apróple de guvernul rusesc, sunt de părere, că îngrijirile din causa situațiunei în Macedonia, sunt prea esagerate. Guvernul turcesc dispune de mijlóce suficiente, de a reprima orĭ-ce mișcare. Afară de acésta, puterile în primul loc interesate (Rusia și Austro-Ungaria) *fac presiune asupra Bulgariei*, căreia i-au declarat, că la cas de lipsă vor părăsi rolul pasiv. „*Times*“ ḑice, că mișcarea Macedonenilor și Albanesilor o face și mai actuală faptul, că ministru-președinte bulgar *Danev* a fost primit în audiență de Țarul Nicolae. Audiența a durat mult. *Danew* a visitat și pe *Pobjedonoscev*, curatorul suprem al sf. Sinod.

Tractările din Africa-de-Sud n'au mai făcut nicĭ un pas înainte. Scirile asupra lor sunt fórte contradicĕtóre. Englesii îșĭ dau silința sĕ-șĭ acopere starea de strimtorare în care se găsesc, prin aceea, că-i presentă pe conducetorii buri ca certațĭ și desbinațĭ. Așa despre Krüger și Leyds ḑic, că n'ar fi învoițĭ de loc cu Schalk-Burger, Reitz, Botha și Dewet. Apucătura acésta englesă se face, póte, ca mâne poimâne odiul nesuccesului tractărilor sĕ fie aruncat asupra Burilor. Scirile din isvor bur susțin însĕ tocmai contrarul. Din *Bruxella* se telegrafiéză, că afară de Krüger toțĭ conducĕtorii burĭ s'au întrunit la agenția transvaaliană de acolo și au hotărît unanim, de a nu încheia pace, decât cu condiția independenței și amnestierii resculaților din Capland. Conducĕtorii burĭ aștéptă sĕ le soséscă în timp de 8 ḑile scirĭ importante din Africa-de-Sud.

Conferențele din Viena.

Cele ce se petrec în conferențele ministeriale comune din Viena interesézá cu drept cuvênt opinia publică din ambele emisfere ale monarchiei.

Marțĭ și Miercurĭ au fost între representanții oficioșĭ ai celor două state dualiste negocierĭ importante asupra afacerilor comune, și anumit în două direcțiunĭ: pregătirea budgetului comun, ce se va înainta spre desbatere delegațiunilor, și discuțiunĭ asupra cestiunilor privitóre la pactul economic austro-ungar.

Care e resultatul conferențelor din cele două ḑile, nu se scie positiv. Se ḑice însĕ, că în privesce budgetul comun, delegațiunile din anul acesta nu vor desbate noua montare a artileriei, ce s'a plănuit. Cei doi miniștri de finanțe au respins pretensiunea acésta de *astă-dată* pe motiv, că ministru comun de rĕsboiŭ nu póte se spună apriat, care este suma necesară pentru realisarea acestei reforme militare.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“.

Impresii și amintirĭ.

XIV.

— Sĕ mergem în Lozna, ḑic eu fratelui meu a doua ḑi de Crăciun, sĕ vedem pe sora nóstră, care este măritată acolo.

— Sĕ mergem cu toții, rĕspunse fratele meu. Vine și Veronica.

De câte orĭ am trecut eu Someșul și am traversat partea hotarului, numită „peste apă“ și care aparține tot comunei nóstre!

Altfel e însĕ vara, când mergĭ pe cărarea de printre „mălaie“, de nu te veḑĭ din ele.

Acuma e desolație, hotarul este gol, numai inima este plină de dorul revederii.

Și mĕ gândiam la un prietin, care s'a născut în Lozna și care nu și-a vĕḑut satul de patru-spre-ḑece anĭ. Aḑi e farmacist în Téra românéscă și plecarea lui stă în legătură cu maghiarisarea pe jumĕtate a unuia dintre cele mai vechĭ institute culturale românescĭ.

Prin anii șése-ḑecĭ venise în Chioar o cétă de tinerĭ învĕțătorĭ din școla lui *Petri*, dela Năsĕud. Erau grănițerĭ voinicĭ, carĭ aduseră cu sine multă inimă românéscă și mult zel și au rĕspândit învĕțătură în părțile nóstre. B. a fost întâiŭ învĕțător la noi. Surorile mele tóte au învĕțat carte dela el. Apoi s'a mutat în Lozna, unde s'a căsĕtorit și după o scurtă activitate pe terenul pedagogic a murit, lăsându-șĭ soția vĕduvă și copiiĭ orfanĭ. Un frate al lui, căpitan în armata comună, s'a îngrijit de educația unuia dintre nepoțĭ cât timp a trăit și el, pe urmă băiatul s'a întreținut singur la școlă, cum se întrețin cei mai mulțĭ studențĭ de pe la noi: cu lecții și cu câte o mică bursă.

— La ce te gândescĭ? mĕ întrebă fratele meu, vĕḑêndu-mĕ pansiv.

— Mĕ gândesc la un prieten, care s'a născut în comuna acésta și care aḑĭ trăiesce în Prahova. Cât n'ar da el, sĕ pótă fi acuma cu noi!

— Cine-i acela?

— Fiul învĕțătorului B., care n'a fost acasă de 14 anĭ.

— Trebue sĕ fie rĕu, când nu póte cineva sĕ vină, măcar la ḑile marĭ, sĕ vadă plaiurile, pe unde a copilărit.

— Rĕu, dragul badii.

— Prietenul B. era elev în clasa VI la gimnasiul din Beiuș înainte de asta cu 14 anĭ. Afacerea cu steagul. Cercetare. Arest. Terorisărĭ. Fusesem la el cu câte va sĕptĕmânĭ mai 'nainte și îl rugasem sĕ-mĭ istoriséscă, cum a fost istoria cu steagul.

— Cum a fost? Nu mai țin minte tóte detailurile. S'a pornit cercetare contra mea. Ședeam la Dimóie. Toțĭ se feriau de mine ca de un lepros. Numai profesorii R. și L. se opriau și stăteau de vorbă cu mine, așa sub înserate, când mergeau acasă dela casină. Era un sergent de gendarmĭ, din păcate Român renegat. Acela s'a încercat în tóte chipurile a mĕ îndemna sĕ fasionez, că profesorii m'au învĕțat sĕ fac aceea ce am făcut. Mi-a promis, că mĕ vor trimite la orĭ ce școlă oiŭ vré eu, pe cheltuiala lor, numai sĕ spun așa cum cerea el. Nu puteam sĕ spun însĕ, ceea-ce nu era adevĕrat. O dómnă, soția advocatului I, par' că ar fi presimțit, că voiŭ fi ispitit și terorisat în direcția acésta, cu lacrĕmile în ochĭ m'a încuragiat sĕ nu spun alta, decât adevĕrul. La familia acésta nobilă am găsit adăpost, până am putut trece dincóce. Restul îl scim cu toții. Resultatul cercetărilor a fost eliminarea a trei profesori zeloșĭ și nevinovațĭ și... forțarea corpului didactic, compus din preoțĭ românĭ, de a preda studiile în cursul superior în limba maghiară.

— Țĭ-e dor de satul natal?

— Mi-e dor de Someș, de „mălaiele“ de peste apă și de cărarea de printre mălaie... N'așĭ vré sĕ mor până nu-mĭ voiŭ vedé satul.

* * *

Decât acésta mai important este *pactul*, séu afacerea *tarifului vamal autonom.* Afacerea acésta e mult mai delicată şi scirile, ce se colportéză pe socotélă ei, au óre-care caracter misterios.

Din scirile, ce le-am semnalat erĭ ar apare, că diferenţele dintre *Szell* şi *Koerber* cu privire la tariful vamal autonom şi peste tot cu privire la afacerea pactului, n'au putut fi aplanate. *Koerber* nu vré sĕ cedeze nimic din interesele austriace, *Szell* încă nu vré sĕ cedeze, şi astfel situaţiunea în afacerea pactului ar fi ajuns érăşĭ la un punct *critic.* Diarele vienese învinuesc pe Szell, că el ar fi causa, de-óre-ce ar face sĕ se amâne înfiinţarea tarifului vamal autonom.

Oficiósele unguresci combat însĕ părerea acésta şi declară, că între cei doi miniştri preşedinţĭ bunele raporturĭ nu s'au schimbat cătuşĭ de puţin şi că pregătirea tarifului vamal progreséză pe calea, ce s'a stabilit dela început.

La desminţirile oficióselor din Pesta „*N. fr. Presse*“ rĕspunde, că planul după care pactul ar fi sĕ se desbată în sesiunea de vară a parlamentelor, a devenit aprópe neesecutabil, dér nu din vina parlamentelor, ci a *guvernelor*, carĭ se luptă cu *cele mai marĭ greutăţĭ.* Desbaterea pactului se va amâna, probabil, *până la tómnă.* Guvernul unguresc respinge orĭ-ce imputare, acésta însĕ va face-o şi guvernul austriac şi încă mai energic.

Reiese dér din tóte, că unii desmint, alţii afirmă din nou, că situaţia în cestiunea pactului e critică. Şi mai reiese, că aşa cum stau lucrurile adĭ, sunt fórte puţine speranţe, ca tractările actuale din Viena sĕ se încheie în bine, cel mult décă ele vor obli calea pentru o viitóre finalisare a afacerei pactului.

*

Convocarea delegaţiunilor s'a proiectat pe diua de 6 Maiŭ a. c.

Congresul socialiştilor ungurĭ. In dilele de 30 şi 31 Martie şi 1 Aprilie s'a ţinut în Budapesta congresul socialiştilor ungurĭ sub preşedinţa lui Iacob Weltner. Intre secretarĭ vedem şi numele unui Iosif Nistor (!) S'a adus hotărîre în favorul sufragiului universal. S'au proclamat următórele principi marxiste: 1) Socialisarea mijlócelor de producţie. 2) Internaţionalismul şi 3) Lupta de clase. Lakner Laszló a făcut propunerea, ca congresul sĕ declare, că socialiştii luptă *contra religiei.* Iacob Israel susţine principiul lui Marx „Religion Privatsache“ şi declară, că religia nu trebue confundată cu biserica şi cu abusurilor popilor. A vorbit în terminĭ energicĭ şi d-şóra Kerti (!) Maria. S'a luat decisiunea, sĕ se încépă de pe acuma colecta pentru fondul electoral.

SCIRILE DILEI.

— 22 Martie v.

Studenţii românĭ la Roma. Scirĭ venite din Roma anunţă, că a sosit acolo delegaţiunea studenţilor românĭ compusă din d-nii Capeleanu, Demetrescu, Bonce, Dimitriu, Ghiţescu, Orănescu, Vişoiu şi Xeni. C'o di înainte sosise studentul Remus Iliescu, representantul secţiunei române în societatea „Corda Fratres“. Atât d-l Iliescu, cât şi cei-lalţĭ studenţĭ au fost primiţĭ cu căldură de congresiştĭ. Se fac pregătirĭ pentru ocasia presentării drapelului de onóre, pe care studenţii românĭ îl vor oferi studenţilor italienĭ. La gară studenţii au fost primiţĭ cu musică şi drapele.

Liturgia slavă. Din *Trento* se anunţă, că de alaltă-erĭ începênd, *liturghia slavă* a fost întrodusă în mai multe bisericĭ, cu aprobarea scaunului papal din Roma.

Asociaţiunea pentru sprijinirea învĕţăceilor şi sodalilor românĭ din Braşov mulţămesce pe acésta cale Onoratei direcţiunĭ a institutului „*Albina*“ din Sibiiu pentru marinimosul ajutor de *400* cor. din quota de binefacerĭ. — *Comitetul.*

Pentru masa studenţilor românĭ din Braşov au întrat dela d-nii *Leon şi Adrian Roman* din lăsămêntul rĕposatului lor părinte *Ludovic Roman*, căpitan ces. şi reg. în pensiune: **coróne 100;** ér dela d-l paroch *Alexe Verzea* din Satulung cotisaţia anuală de **10 coróne**. Priméscă marinimoşii donatorĭ cele mai vii mulţămite. — *Direcţiunea şcólelor medii gr. or. române din Braşov.*

Studenţĭ maghiarĭ la Papa. Alaltăerĭ s'au presentat în capela Sixtină (Roma) 400 de studenţĭ din Ungaria în port naţional unguresc. Papa i-a lăudat în limba latină pe studenţĭ, carĭ i-au oferit un album.

Alianţa creştină a damelor din Viena îşĭ va serba Duminecă, în 12 Aprilie aniversarea a V-a a înfiinţării sale în salónele Winberger. Cu acéstă ocasiune vor lua cuvêntul: D-na Emilia Platter, preşedintă, d-na Teresa Ruzicka, v.-preşedintă, d-na Carolina Brskovsky, d-l Dr. Lueger, primarul Vienei, principele Alois Liechtenstein, contele Mels-Colloredo. Alianţa damelor din Viena, este sciut, că ia parte activă la mişcarea de regenerare creştină, iniţiată de partidul antisemit, în frunte cu Lueger.

Mandatul dela Abrud a devenit fórte căutat. Până acuma are următorii candidaţĭ: Dr. Rosenberg Gyula, Emmer Cornel, Chorin Ferencz şi Mezei Mor, mai toţĭ jidovĭ.

Demonstraţie anti-germană în Galiţia. In Tarnopol (Galiţia) avù loc o mare manifestaţie anti-germană. Mai mult de 200 de studenţĭ, însoţiţĭ de lucrătorĭ, au manifestat înaintea circului Richter, care se află tocmai acum în acest oraş, şi al cărui proprietar este un Prusian. Circul însu-şĭ fù fórte strîmtorat. Două-decĭ de studenţĭ au fost arestaţĭ. Peste nópte demonstraţiunile s'au repetat înaintea circului şi a închisorii. In urma atitudinei tot mai ameninţătóre a mulţimei, demonstranţii arestaţĭ au trebuit sĕ fie liberaţĭ.

Timbrarea diplomelor. Decanul universităţii din Pesta a adus la cunoscinţa studenţilor, că conform avisului ministrului de finance, pe viitor va trebui sĕ se aplice pe diplome un timbru de 3 cor.

O conferenţă despre lepră. D-l prof. Dr. Babeş şĭ-a desvoltat Marţĭ séra în amfiteatrul institutului de bacteorologie, conferinţa d-sale despre lepră, care este a 50-a conferenţă a d-sale. Conferenţiarul arată mai întâiŭ, cât de teribilă este acéstă bólă, în contra căreia nu esistă nicĭ un tratament eficace de vindecare. In ţéră la noi astădĭ sunt 250 de leproşĭ. Până la sfêrşitul anului 1898 nu erau decât 180 de leproşĭ. Din statistica leproşilor decĭ se constată, că numĕrul lor se sporesce cu aprópe 70 pe an şi mor 12. D-l prof. Babeş spune, că acéstă teribilă bólă nu póte dispare, decât printr'o severă isolare a leproşilor. Numai astfel maladia nu se va puté lăţi. In consecinţă, d-sa cere sĕ se ia severe mĕsurĭ de isolare a tuturor celor, carĭ se vor dovedi bolnavĭ de lepră.

Călĕtoria Reginei Margareta Se confirmă scirea, că vĕduva Regină *Margareta* a Italiei, va visita în cursul lunei Maiŭ Orientul Europei şi locurile sfinte dela Ierusalim şi probabil va visita şi România.

Dislocări de trupe. Tómna trecută s'a întors din Bosnia un batalion al reg. 51 din Cluşiŭ. In locul acestuia se duc în Bosnia 2 batalióne ale reg. 63 din Bistriţa, ér în locul acestora la Bistriţa vin două batalióne a reg. 83 din Alba-Iulia. Bataliónele din Bistriţa au sosit alaltă-erĭ cu trenul de pe Valea Someşului la Cluşiŭ, de unde şi-au continuat drumul pe linia statului.

Regele Danemarcei Christian IX va serba în 8 Aprilie a. c. aniversarea a 85-a a nascerii sale. La acésta serbare vor lua parte cei mai mulţĭ dintre membrii familiei. Ducele şi ducesa de Cumberland, însoţiţĭ de două din fiicele lor, au sosit la Copenhaga, aşa şi împĕrătésa vĕduvă Maria Feodorovna a Rusiei. S'aşteptă şi regina Alexandra a Engliterei, pe care numai furtuna pe mare a reţinut'o până acuma la Londra.

Danev la Ţarul. O scire telegrafică din Petersburg spune, că Ţarul a primit în audienţă pe ministru-preşedinte bulgar *Danev.*

Gorkij şi guvernul rusesc. Marele scriitor rus Maxim *Gorkij* — după-cum s'a anunţat deja mai înainte — a fost internat din ordinul guvernului rusesc într'un loc din Caucas. Gorkij e binişor tractat, îi dau din abundanţă tot ce-i trebuesce şi i-se permite sĕ şi scrie. Gorkij scrie micĭ naraţiunĭ, carĭ sunt supuse unei censurĭ rigoróse.

Inaugurarea noului edificiu al parlamentului elveţian. In diua de 1 Aprilie a avut loc inaugurarea noului edificiu al parlamentului elveţian în oraşul Berna. Cu acéstă ocasiune presidentul federaţiunei, Zemp, a pronunţat un discurs, la care a rĕspuns preşedintele consiliului naţional Meister şi preşedintele consiliului staturilor Reichlin. După inaugurare s'a deschis sesiunea estra-ordinară de primă-vară. Construirea edificiului a durat opt anĭ şi a costat 8 milióne francĭ. Tot materialul a fost procurat în Elveţia, de-asemenea cu esecutarea au fost însărcinaţĭ tot lucrătorĭ şi artiştĭ elveţienĭ.

Limba şi farmacia. Ce rol jócă limba în tóte relaţiunile vieţii se vede dintr'un cas din Praga, unde medicul a prescris un medicament pentru un bolnav în limba germană, ér farmacistul, care era un naţionalist ceh, a pus o signatură cehă pe ţidula de pe sticlă. Locţiitorul din Boemia a dat acum un ordin către gremiul farmaciştilor, în care se dă instrucţiunea severă, de a-se conforma în viitor prescripţiunei medicale. — Cine nu vede, că şovinismul deplasat aplicat până şi în farmacie, póte sĕ coste viéţa unui om?

Furtună în Berlin. O depeşă de alaltă-erĭ anunţă, că în Berlin a fost o mare furtună, care a pricinuit pagube însĕmnate. Multe case au fost descoperite, multe coşurĭ (urlóie) dĕrîmate şi mulţĭ ómenĭ fură răniţĭ. Un copil, ridicat de vênt, a căpĕtat rănĭ mortale.

Otrăvire de soldaţĭ. Din Neapol se scrie, că într'o casarmă de acolo s'au pus la diferite locurĭ brânză otrăvită, pentru a stîrpi şórecii. Mai mulţĭ soldaţĭ, nesciind de acésta, au luat brânza şi au mâncat-o. Ei s'au îmbolnăvit grav.

In urma revoltei din Triest au fost condamnaţĭ o mulţime de muncitorĭ la pedepse grele. Citâm câte-va casurĭ: Muncitorul cu diua Andreiŭ Cernigoiŭ, fiind-că a spart cu pietri o laternă, la 13 lunĭ temniţă grea înăsprită cu post în fie-care a doua lună; Narciso Toschi la 9 lunĭ temniţă grea înăsprită cu post, pentru-că s'a încercat a libera pe un arestant din mânile gardei şi a strigat mulţimei: „Voi sunteţĭ cincĭ-decĭ de mii şi nu puteţĭ scăpa pe un arestant!“ Vincenţiu Millich la un an temniţă grea, fiind-că s'a repedit cu umbrela asupra militarilor; Alcide Malner la 15 lunĭ temniţă grea înăsprită cu post, fiind-că a spart o laternă.

Vapórele române. Étă situaţiunea vapórelor serviciului maritim român: „Principesa Maria“ a reluat la 26 Martie cursele Constanţa-Constantinopol; „Regele Carol“ se află în repaus la Constanţa, pentru a i-se face reparaţiunea carenei sale; „Bucuresci“ a plecat la 17 Martie din Sulina cu cereale, şi cu 150,000 klgr. de conserve de carne, şi va sosi la Rotterdam; „Constanţa“ a plecat la 27 Martie din Rotterdam cu cărbunĭ şi alte mărfurĭ, şi va sosi la 11 Aprilie la Brăila; „Dobrogea“ a plecat la 28 Martie din Rotterdam şi va sosi la 13 Aprilie la Galaţĭ; „Iaşĭ“ a plecat la 30 Martie la Sulina cu destinaţiunea pentru Rotterdam, avênd cereale; „T.-Severin“ încarcă la Brăila, şi va pleca adĭ la Rotterdam.

Un roman. Inainte de asta cu câţi-va anĭ hornarul Ioan Kun din Böszörmeny venia adese-orĭ la Dorog spre a mătura hórnele. Aicĭ se amorisase de el fata unui cetăţén cu numele Elena Toth. După óre care împotrivire părinţii s'au învoit sĕ-şĭ dea fata după Kun. In urma căsĕtoriei Kun obţinù postul de hornar comunal în Miskolcz, de unde era originară sócră-sa şi ca atare avea frumóse veniturĭ. Nu

---

— Vedĭ, frate, sĕ am atâţia fiorinĭ, de câte orĭ am trecut pe aicĭ în cei 22 de anĭ, de când a venit sora în Lozna, aşĭ puté plăti două clopote la „biserica cea roşie“, sĕ fie trei.

— Las' sĕ fie numai unul până n'om avé şi noi o biserică de piatră.

— Şi mai totdéuna am trecut cu inima plină de bucurie, dér am trecut odată din Lozna spre casă cu obrajii udaţĭ în lacremĭ.

— De ce?

Era în vacanţa anului 1883. Terminasem clasa VI. Cumnatul meu, notar în Lozna, îşĭ luase de scriitor pe Herşu, ginerele unui jidov bogat din acea comună. Jidovul nu avea mai multă carte, de câtă se învaţă în trei clase primare, dér era înzestrat cu tóte calităţile şi viţiile rasei sale. Pe atuncĭ nu se cerea încă atâtea şcolĭ, pentru-ca sĕ fie cine-va admis la esamenul de notar. Scurt înainte de votarea legii, care întroduse 6 clase pentru notariat, Herşu s'a presentat la esamen şi a reuşit. Ii trebuia acum şi un post. Şi atâta s'a tot învârtit şi a intrigat în potriva cumnatului, până a reuşit sĕ-i mijlocéscă suspendarea. Herşu ajunse notar substitut în Lozna....

Noi umblam la pădure în Lozna. De când ajunsese însĕ Herşu la putere, s'a pornit o eră de persecuţii contra nóstră. Intr'o di vine sluga singur acasă. Boii şi carul îi sechestrase Herşu.

— Du-te, dragul mamei şi vorbesce cu Herşu, sĕ ne libereze boii—dice mama, tu eştĭ acum băiat mare.

Şi m'am dus la cancelarie. Era Mercurĭ şi di de jalbe pentru Lozna. O mulţime de bărbaţĭ şi femei adunaţĭ în jurul lui Herşu. Care plătia „porţia“, care avea vr'un proces de „bagatele“. Eu mĕ adresez puternicului cu rugămintea, sĕ ne libereze boii, căcĭ noi avem dreptul, de a căra lemne din Lozna. Şi m'am adresat în ton familiar, căcĭ dór' eu îl învĕţasem pe Herşu ortografie şi stil.

Herşu însĕ îmĭ rĕspunde în ton arogant, că ne va înţerca dela pădure, de óre-ce până acuma am fost numai toleraţĭ sĕ ducem lemne din Lozna şi că de acum s'a sfêrşit cu chilipirul.

Femeile indignate de purtarea lui bruscă, începură sĕ-l róge pentru mine. „d-le Herşu, fie-ţĭ milă! E „prunc“ fără tată!“ — Tata murise în acel an, dér invocarea stării mele de orfan din partea femeilor, în faţa unui jidov, venit cine scie de unde, ca sĕ ne asuprésca, — m'a umplut de mare ciudă şi în sentimentul nedreptăţirii, ce mi-se face, îmĭ curgeau lacrimele şiróie pe obraz.... Jidovul însĕ a rĕmas neclintit în hotărîrea sa.

Am venit acasă fără ispravă.

Dreptatea cumnatului a esit peste cât-va timp biruitóre, ér Herşu s'a mutat în alte ţinuturĭ, unde a murit, în grozave chinurĭ... de lepră, după-ce a avut de a suferii şi alte neplăcerĭ, în urma purtării sale.

Intre asemenea gândurĭ şi vorbe sosirăm în sat, unde furăm primiţĭ cu multă dragoste de cei pe carĭ de mult timp nu-i vĕdurăm.

Delaletca.

peste mult însĕ Kun căpatà o bólă de ochĭ şi îşĭ pierdù vederile. Soţia lui îl iubia acum şi mai mult şi îşĭ îngrija bărbatul cu cea mai mare solicitudine. Nenorocirea însĕ nu vine singură. Ḑilele trecute veni dela poliţia oraşului Cluşiŭ o adresă la comuna Dorog relativ la unele date privitóre la stabilirea domiciliului fetei Maria Kun, în etate de 20 anĭ, fiica lui Ioan Kun. După multă esitare Kun mărturisì, că fata este a lui din prima sa căsĕtorie, ce o încheiase cu o fată din Deva, fiind el atuncĭ în etate abia de 16 anĭ. Prima lui soţie este încă în viéţă, ér el s'a presentat actualei sale soţii, ca necăsătorit. Kun neputĕnd suporta ruşinea faptei sale, s'a otrăvit.

Teatru german. Mâne Sâmbătă se va da opera de Bizet *„Carmen“*, ér Duminecă „Czar und Zimmermann“ de Lortzing.

O trădare în Rusia la 1884.

Cu tóte precauţiunile, ce se iau, naţiunile marĭ sunt tradate în mod periodic. Rusia, ale cărei secrete militare le-a vêndut acum colonelul Grimm, nu se póte sustrage nicĭ ea dela legea comună.

Abia sunt opt anĭ, de când un alt colonel din armata ruséscă a furnisat Austriei o parte din planurile de mobilisaţie. In mai puţin de opt ḑile fù arestat, judecat, executat.

Istoria acestui trădător are atâtea analogii cu afacerea Grimm, în cât nu este fără interes a o povesti.

La 1884 era în garnisóna din Chişineu în Basarabia un locotenent-colonel de dragonĭ cu numele Gregoriew. Conduita sa părea totd'auna ireproşabilă. Notele lui erau escelente.

Intr'o ḑi se svonì, că ministerul de rĕsboiŭ austriac scie cu o precisiune estraordinară detailurile armatei rusescĭ. Nimic din ceea ce se petrecea şi proiecta în corpul de armată din Odessa nu-ĭ era necunoscut. Şi tocmai acestui corp îĭ aparţinea regimentul din Basarabia.

Se dădù ordin de a-se esercita o severă supraveghiare. S'a constatat pe de o parte, că Gregoriew, ofiţer fără avere, cheltuia mai mult, decât îĭ era solda, ér de altă parte, că avea relaţiunĭ suspecte.

Din acel moment agenţii înfricoşatei poliţii rusescĭ, cea mai investigătóre din tóte poliţiile din lume, nu-l perdură un moment din vedere şi în timp ce un ordin al statului major îl chema pe colonelul la Odessa, agenţii pĕtrunseră în casa lui şi făcură o perchisiţie fórte amĕnunţită.

In dulapul cu rufăria s'au găsit urmele crimei sale. Intre cămăşile locotenent-colonelului s'a găsit o voluminósă corespondenţă a lui cu statul-major strĕin. Aşa s'a aflat, că el destăinuise ordinea de marş a trupelor spre Bucovina şi Galiţia, în cas de rĕsboiŭ, şi că aceste servicii îĭ aduceau ca beneficiu o rentă anuală de 20.000 fiorinĭ.

Resultatul perchisiţiunei fù telegrafiat la Odessa şi fù cunoscut şefilor militarĭ deja înainte de sosirea ofiţerului felon. Aicĭ, îndată ce s'a dat jos din vagon, fù prins. Fără sgomot fù condus la arestul militar. Deschiḑêndu-se imediat instrucţia, în trei ḑile fù terminată; a cincia ḑi consiliul de rĕsboiŭ condamnà la mórte pe Grigoriev "pentru-că „a furnisat unei puterĭ strĕine séu agenţilor acelei puterĭ documente interesante pentru apĕrarea imperiului.“

In Rusia, trădătorii n'au nicĭ măcar onórea sĕ fie esecutaţĭ cu arme, ei sunt pur şi simplu spânzuraţĭ! Acesta a sfîrşit'o în mod laş. Când a zărit funia, a leşinat. A trebuit sĕ-l ducă pe sus până la spânzurătóre.

Veche ca şi lumea, trădarea nu va dispare, decât odată cu lumea, şi orĭ cât de oribil ar fi supliciul aplicat pentru a-i pedepsi pe culpabilĭ, nicĭ odată acel supliciu nu va egala în orόre.... crima însăşi.

Decadenţa populaţiei englese.

Revista francesă „La Revue“ din Paris publică asupra stării lamentabile a populaţiunii sĕrace din Anglia următórele:

Numĕrul nascerilor descresce şi tinde a-se coborî la un nivel în adevĕr îngrijitor. Francia, care asemenea sufere de stagnaţiunea populaţiunei sale, şi nu tocmai în aşa rele condiţii ca Anglia, a fost cu tóte acestea condamnată de demografii englesĭ ca o ţéră inevitabil pierdută.

Sĕ vedem cum stă însĕ Anglia. In anul 1875 pe 1000 de locuitorĭ veniau 35 de nascerĭ. In 1900 natalitatea a scăḑut la 29, ceea-ce constitue o pierdere anuală de 249,000 de copii la populaţiunea întrégă.

Décă diminuarea va urma aceeaşĭ progresiune, la 1925 natalitatea va fi 23 la 1000, ér în 1950 numai de 17, adecă departe sub cifra mortalităţii.

Miseria populaţiei cresce continuu. După constatările d-lui Rowntrees, care e unul din cei mai marĭ industriaşĭ englesĭ prin urmare puţin suspect de parţialitate în defavórea Englesilor, 25—30% din populaţiunea urbană englesă trăesce în o situaţiune apropiată de cea mai négră miserie.

Rassa englesă, séu mai bine ḑis clasa sĕracilor e ameninţată de-o degenerescenţă fatală. In Anglia bogaţii şi sĕracii forméză douĕ rasse, ce se deosibesc între ele mai mult decât Englesii cu Francesii între ei.

Deosebirea între copiiĭ sĕracilor şi ai bogaţilor e uimitóre, nu numai din punctul de vedere al mentalităţii, ci şi acela al greutăţii corpului. Greutatea medie a copiilor sĕracĭ la vêrsta de 13 anĭ e de 36 kilograme, pe când aceea a copiilor din clasele mai cu dare de mână e de 46. Tot asemenea stau lucrurile şi cu puterea de resistenţă şi cu sănĕtatea lor.

Din tóte acestea resultă, că cei carĭ vor sĕ judece asupra întregului popor englesc, ca putere şi frumseţe de rassă, după câţĭ-va indiviḑĭ, ce cutreeră continentul, o păţesc, ca cei, carĭ după câte-va specimene de Ruşĭ, cred, că Ruşii sunt toţĭ marĭ, bogaţĭ, generoşĭ şi vorbesc franţuzesce.

Academia Română.

Sesiunea generală din anul 1902.

Raport asupra lucrărilor făcute în anul 1901—1902.

(Fine).

VI. Fondurĭ, donaţiunĭ şi legate.

Situaţiunea fondurilor Academiei şi gestiunea sa financiară pe exerciţiul budgetar 1 Iunie 1900—31 Maiu 1901, a fost examinată de comisiunea financiară alésă în sesiunea generală trecută şi raportul ei se presintă de-odată cu acéstă dare de sémă.

De asemenea vi-se vor aduce la cunoscinţă de către comisiunile speciale ale fundaţiunilor Adamachi, Otteteleşanu, Agaricĭ şi Take Anastasiu modul cum au fost administrate şi mĕsurile ce trebuesc luate pentru exerciţiul budgetar viitor.

Aci am onórea a vĕ espune cele mai însemnate date cu privire la aceste fundaţiunĭ:

1) *Fundaţiunea Vasile Adamachi* se presintă cu aceeaşĭ situaţiune ca şi anul trecut, acordându-se pentru burse şi cheltuelĭ de studiu suma de lei 70.400. Bursele au fost în numĕr de 32.

2) *Institutul Otteteleşanu* dela Măgurele îşĭ urméză mersul sĕu regulat şi satisfăcĕtor; anul acesta, ca şi în trecut, el a fost obiectul deosebitei atenţiunĭ părintescĭ din partea colegului nostru d-l I. Kalinderu, care urmăresce cu un zel şi cu un interes vrednic de laudă progresele acestui aşedĕmênt de cultură şi educaţiune. La examenul de finele anului, ţinut în Iunie. Ministrul Instrucţiunii a delegat pe d-na Henrieta Sihleanu şi pe d-l Petre Fântânaru ca sĕ ia parte, împreună cu delegaţii Academiei, d-nii N. Quintescu şi C. Erbiceanu, asistaţĭ de d-l I. Kalinderu, la examinarea elevelor. Resultatul acestui esamen a fost adus la cunoscinţa Academiei prin raportul d-lor delegaţĭ, cetit în şedinţa dela 13 Iulie. D-l Kalinderu, vĕḑênd progresele îmbucurătóre ale acestui institut, a oferit suma de lei 311,40, ca sĕ se cumpere fie-cărei absolvente ca amintire o rochie.

D-l Kalinderu a mai făcut şi alte darurĭ Institutului: de sfintele sĕrbătorĭ ale Nascerii Domnului a dăruit suma de 600 lei pentru a-se cumpĕra câte un dar fiecărei eleve, ér din partea administraţiunii Domeniului Corónei a trimis în dar câte 40 esemplare din cele din urmă broşurĭ apărute în „Biblioteca poporală“ a acesteia, pentru a-se distribui elevelor din Institut.

In luna Septemvrie, în urma concursului ţinut, s'a primit o nouă serie de 16 eleve în clasa I-a a institutului.

3) In urma concursului ţinut la *Şcóla de agricultură „Ioan Costache Agaricĭ“* din Móra Grecilor (Vasluiu) s'a primit a treia serie de ḑece elevĭ internĭ, fiĭ de ţĕran.

La exposiţiunea regională ţinută în tómna acésta la Văsluiu, şcóla a expus cu un succes fórte frumos produsele sale.

4) In ce privesce *Fondul Evanghelie Zappa*, am avut onóre a vĕ aduce la cunoscinţă la sfêrsitul sesiunii generale trecute, că Tribunalul a ordonat Cassei de depunerĭ sĕ pue la disposiţiunea Academiei capitalul de 280.000 lei, precum şi cele douĕ vĕrsĕminte anuale de câte 12,000 lei pe 1898 şi 1899. Aceste sume au fost incassate, ér ultimul vĕrsămênt de 12.000 lei pe 1900 a fost şi el incassat dela secuestri judiciarĭ ai averii Zappa, la finele anului 1901.

5) Procesul pentru succesiunea rĕposatei *Maria General I. Carp* s'a terminat la tribunalul Ilfov, Secţiunea II, respingêndu-se acţiunea moştenitorilor de sânge şi admiţêndu-se cererea Academiei şi a legatarilor pe basa testamentelor recunoscute de Tribunal. Moştenitorii de sânge şi unul dintre legatarĭ au făcut apel în contra sentinţei tribunalului. Apelurile s'au conexat la Curtea de apel, Secţiunea III, şi procesul s'a fixat la 5 Martie, când s'a amânat din causa decesului unuia dintre moştenitorii de sânge.

6) Pentru însemnatul legat *Take Petre Anastasiu*, precum sciţĭ, s'a deschis proces de către fraţii rĕposatului înaintea tribunalului de Tecuciŭ. El s'a judecat la 21 Ianuarie şi s'a respins reclamaţiunea fraţilor pentru anularea testamentului. Acum cestiunea va veni în judecata Curţii de apel din Galaţĭ.

*

Raportul încheie cu concursurile la cele 7 premii, din carĭ 3 premii pentru opere publicate şi 4 pentru lucrărĭ asupra unor subiecte puse la concurs. Intr'unul din numerele trecute ai fóiei nóstre am arătat. carĭ sunt aceste premii, precum şi autorii şi operele carĭ au fost trimise la concurs.

ULTIME SCIRI.

Viena, 3 Aprilie. Aḑĭ s'au încheiat conferenţele comune printr'un consiliu de miniştri presidat de Majestatea Sa. Monarchul a aprobat proiectele, ce se vor presenta delegaţiunilor.

Miniştri *Koerber* şi *Szell* au conferit aḑĭ separat asupra cestiunilor principiare ale tarifului vamal autonom. Koerber va merge în curênd la Budapesta, unde va relua firul întrerupt al tractărilor cu Szell.

Budapesta, 3 Aprilie. Dieta s'a întrunit aḑĭ după vacanţa de Pascĭ. La ordinea ḑilei e desbaterea specială a budgetului ministeriului de comerciŭ.

Roma 3 Aprilie. Congresul internaţional al studentilor a fost deschis în mijlocul unui mare entusiasm. D-l Nasi, ministrul instrucţiunei publice, a pronunţat un discurs de deschidere *şi a vorbit despre Românĭ în mod fórte elogios.* Primarul Romei, principele Colonna, şi preşedintele societăţilor studenţescĭ Giulio Toss, au luat apoi cuvêntul. La banchetul, ce s'a dat séra, studenţii românĭ, *Capeleanu* şi *Iliescu*, au pronunţat discursurĭ în mijlocul unui mare entusiasm. Studentul român *Orănescu* a pronunţat o frumósă alocuţiune în limba francesă, pentru a mulţumi membrilor congresului de cordiala primire făcută studentilor românĭ şi a esprimat simpatiile Românilor pentru Italia. Congresul a votat o adresă studenţilor italienĭ din insula Malta.

Londra, 3 Aprilie. *„Daily Mail“* publică scirea ce i-se trimite din Capstadt, după care tractările de pace sunt deja în curs pe basa următorelor puncte: 1. Retragerea forţelor armate englese; 2. Limitarea rigurósă a situaţiunei politice a Burilor; 3. Amnestie generală; 4. Rĕscumpĕrarea pagubelor pricinuite în decursul rĕsboiului. Se crede în general, că conducĕtorii burĭ vor primi propunerile englese, ca basă a negocierilor.

POSTA REDACŢIUNEI.

D-lui G. — *Loco.* „Bis in mense,“ se înţelege, că însemnéză: „de douĕ orĭ pe lună“. Cuvêntul „sĕptĕmână“ în foiletonul de erĭ a fost un „lapsus“ pe care orĭ cine şi-l póte singur rectifica.

Vocĭ din public.*)

On. Redacţiune! In N-rul 51 al „Gazetei Transilvaniei“ douĕ-decĭ membrii ai comitetului parocial în frunte cu epitropul I. Mandai au sĕmnat o declaraţiune, drept rĕspuns la întêmpinarea nóstră din N-rul 34 al preţuitului d-v. ḑiar.

N'am avé nimic contra acelei declaraţiunĭ, décă ar corĕspunde adevĕrului. Vĕḑênd însĕ, că prin ea se vênéză alte scopurĭ, voim sĕ limpeḑim cestiunea. Pseudonimul M. Faur în N-rul 8 al „Trib. Pop.“ face cum îĭ vine la gură pe epitropul nostru D. Comşa, pe când pe preotul V. Popea îl preamăresce şi scrie între altele:

„Dér fie sigurĭ parochieniĭ, că chiar de s'ar face studentul Popea preot, n'ar concura la ei în sat, căcĭ nu sunt vrednicĭ!“

Ne permitem o întrebare: Cine a autorisat pe pseudonimul M. Faur sĕ vorbéscă astfel? Rĕspunsul fără multă bătae de cap îl póte da orĭ cine! Noi mai scim şi aceea, că manuscrisul acelui calumniator, de frica urmăririi s'a înapoiat trimiţĕtorului.

Chemaţĭ erau sĕ desavueze pe epitropul D. Comşa şi soţii, cei 5 învĕţătorĭ, — la carĭ s'au provocat în articolul din n-rul 34 (al „Gazetei“), dér nu colegii dênsului — carĭ sunt interesaţĭ în causă!

Epitropul Comşa posede tăria de caractere de-a susţiné tóte cele scrise, pe carĭ la timp le-a şi documentat, unde s'a cerut, cu casurĭ concrete. D-l Comşa a susţinut, că parochia este vacantă şi este necesitate imperativă, ca sĕ se întregéscă. Acest lucru l'au constatat chiar acei membrii ai comitetului parochial, carĭ acum îl desavuéză, — căcĭ 15 contra 5 voturĭ au decis în faţa comisarului Consistorial în Decemvrie 1901 întregirea parochiei.

Supĕrarea d-lor este, că d-l Comşa, ca epitrop, a îndrăsnit sĕ céră socotéla banilor spesaţĭ cu zidul bisericei şi d-l epitrop Mandai cu ceilalţĭ colectorĭ a luat lucrul acesta drept ofensă şi ne-a ameninţat cu dimisia.

„Nu speriaţĭ lupul cu pielea oii“, pofitiţĭ daţi-vĕ socotéla şi noi şi d-l Comşa vĕ asigurăm, că nu avem nimic contra nimĕnui.

A calumnia şi batjocuri pe un epitrop, care s'a bucurat de câte-va periόde de încrederea sinodului, cum este şi d-l Comşa, nu vĕ permitem. Cinstea pentru fie-care este cea mai scumpă avere.

Dér de fapt noi constatăm, că cea mai mare parte din cei subscrişĭ nu sunt vinovaţĭ. Mulţĭ susţin, că n'au nicĭ o cunoscinţă de text, ér d-l I. Rosculeţ constată, că n'a subscris nicĭ dimisia, nicĭ declaraţiunea**). Sĕ vede, că tot lucrul este tras de pĕr.

Satulung (bis. S. Adormirĭ), 8 Martie 1902. Subscrişii: *Stan Boncotă, Voicu V. Rosculeţ, Ion Comşa Fulga, Ion L. Seitan, George Popia, Radu R. Popiea, Ioan R. Boncotă.*

*) Pentru cele cuprinse în rubrica acésta rĕspund trimiţĕtorii. — Red.

**) La întêmpinarea de mai sus s'a alăturat o declaraţie scrisă şi subscrisă de I. Roşculeţ şi de doi martorĭ, în care acesta declară, că el n'a subscris nicĭ dimisia, nicĭ declaraţia. — Red.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Dela „Tipografia A. Mureşianu“ din Braşov, se pot procura următórele cărţi:

(La cărţile aicĭ înşirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arĕtat, încă 25 banĭ pentru recomandaţie.)

Scrierĭ economice.

Manual complet de agricultură raţională, de Dr. *George Maior*, profesor de agriculţură la şcóla superióră dela Ferĕstrĕu şi la Seminarul Nifon Metropolitul din Bucurescĭ. Cartea cuprinde patru volume:

Vol. *I Agrologia*, sĕu Agricultura generală. 34 cóle de tipar cu 217 figurĭ în text. Carte didactică aprobată de On Minister de Agricultură al României cu decisia Nr. 2078 din 1897. Costă *5 corόne.*

Vol. II. ***Fitotechnia***, sĕu cultura specială a plantelor, 38 cóle de tipar cu 202 figurĭ în text. Carte premiată de Academia Română cu premiul Nasturel-Herescu în sesiunea 1889. Costă *8 corόne.*

Vol. III. ***Zootechnia***, sĕu Cultura generală şi specială a vitelor cornute, dimpreună cu lânăria şi lăptăria, 49 cóle de tipar cu 225 figurĭ în text. Costă *8 corόne.*

Vol. IV. ***Economia Rurală***, sĕu organisaţiunea şi administrarea moşiilor marĭ şi micĭ. Costă *8 corόne.*

Cartea d lui prof. Maior se deosebesce esenţial de lucrările de acest fel apărute până acuma în limba şi literatura română prin aceea, că este prima lucrare completă pe terenul agronomiei în limba nóstră, care tratéză tóte cestiunile cele mai marĭ ca şi pe cele micĭ privitóre la agricultura română din tote ţĕrile locuite de Românĭ, pe basa progreselor actuale ale sciinţei şi technicei agricole moderne. Ea ia serios concurenţa cu cele mai bune lucrărĭ apărute până acum în limbile culte: germană, francesă, etc.

Economia pentru şcólele poporale compusă de Teodor Roşiu, învĕţător la şcóla principală română din Lăpuşul-Unguresc. Ediţiunea a doua. Preţul 60 b. pl. 5 b Porto.

Despre influinţa împrejurărilor asupra acţiunilor şi deprinderilor animalelor de Lamarck, cu un studiu asupra lui Lamarck de Panaite Iosîn. Preţul 50 b. pl. 10 b. porto.

România agricolă. studiu economic de Dr. George Maior. profesor de agricultură şi fost estimator espert la banca agricolă. Motto: „Sĕrac în ţĕră săracă“. Eminescu. Preţul 2 cor. plus 10 b. porto.

Poesii de Vasile Ranta Buticescu. Ediţiunea „Amicului Familiei“. Preţul 1 cor. 20 b. plus 10 b. porto.

Istoria legii noue scrisă de Dr. Victor Szmigelski. Tomul II: Isus ca preot. Cu aprobarea Prea-veneratului Ordinariat metropolitan gr. cat. do Alba-lulia şi Făgăraş. Pretul 3 cor. 40 b. plus 20 b. porto.

Escursiunĭ pe munţii Ţerei Bârsei şi ai Făgăraşului din punctul „La om“ de pe „Bucegi“ până dincolo de „Negoiul“. Descoperir, întregite cu schiţe istorice despre Castelele şi ţéra Fagaraşului de I. Turcu. protonotar pensionat al comitetului Făgăraş. Preţul 2 lei plus 10 b. porto.

Novele de Sienkiewicz: „Natură şi vieţă“, „Sluga veche“ şi „Ianco musicantul.“ Traducere de *I. C. Panţu*; o broşură de 192 pag. Preţul 80 banĭ + 5 banĭ porto.

De asemenea se recomandă:

I. C. Panţu: „In plasă“. „In Baltă“. „Cale grea“. „La Códe“. „La cârciuma lui Tiriplic.“ *Schiţe din viéţa dela ţéră.* O broşură de 112 pag. cu preţul 40 banĭ + 5 banĭ porto.

I. C. Panţu: „*La têrg*“, povestire din viéţa unui cioban. O broşură din 32 pag. cu preţul 16 banĭ + 3 banĭ porto.

Antropomorfisme şi Antiantropomorfisme în limba română de *Nicolae Sulică*. In limba nóstră scrierile de felul acesta sunt rare şi scrierea acésta a d-lui profesor la gimnasiul român din loc Nic. Sulică se distinge nu numai prin conţinutul sĕu bogat şi sistematic, prelucrat după stricta metodă scienţifică, ci şi prin limbagiul sĕu scris la înţelesul tuturor. Autorul e cunoscut şi din scrierile sale folklorice filologice de până acum. Cartea ce anunţam acum, se póte procura dela Tipografia A. Mureşianu cu 80 banĭ (+ 5 banĭ porto.)

Românii Secelenĭ. Causele decadenţelor economice şi mijlócele de îndreptarei Disertaţiune de Ioan I. Lăpădat. 30 bani plus 5 banĭ porto.

Trilby, roman în romănesce de Afin dela Tuscia. Preţul 2 cor plus 20 banĭ porto

---

„Clipe de repaus“ de *Sorcovă*. Un volum elegant, care póte ocupa loc pe masa orĭ-cărui salon. Preţul 2 corόne (Pentru România 2 Lei 50 banĭ) porto estra. Credem a fi de prisos a mai recomanda în special acéstă nouĕ apariţie literară. In acest volum găsim un limbagiŭ frumos românesc şi nişte povestirĭ scrise cu atâta spirit, încât cartea odată luată în mână, nu o mai pui jos, până nu ai cetit'o tótă Se póte procura la Tipografia A. Mureşianu pe lângă trimiterea preţului indicat plus 20 banĭ porto.

„Carnetul Roşu“, *o interesantă novelă nihilistă*, tradusă din germană de *Moşul* O broşură de 104 paginĭ, format octav mic. Broşura oferă o lectură uşóră şi distractivă. — „*Moşul*“ e cunoscut cetitorilor noştri din numĕrósele sale lucrărĭ publicate în foiţa diarului nostru. Ppreţul cu posta 60 banĭ.

Cărţĭ pentru comercianţĭ şi funcţionarĭ de bancă:

Introducere în contabilitate şi contabilitatea în partidă simplă, *de I. C. Panţu.* O carte bună pentru a învĕţa cu uşurinţă contabilitatea. Paginĭ I—VIII +213. Preţul 2 cor. (+20 b. p.)

„Curs complet de corespondenţa comercială“ de *I. C. Panţu*. Conţine modele de circulare, scrisorĭ de informaţiunĭ, recomandaţiunĭ şi acreditive; scrisorĭ în comerciul cu mărfurĭ, comisiune şi espediţiune; cestiunĭ cambiale. afacerĭ cu efecte, monede, cupóne etc. Preţul 3 cor. 20 b. (+ 20 b. p.)

Al doilea capitol din contabilitatea duplă, de *I. C. Panţu*. Acéstă broşură conţine: *afacerile de credit cambial şi afacerile de bancă.* Preţul broş. 2 corόne (+ 10 banĭ porto).

Procent, Promil, Interese şi Teoria conturilor curente de *I. C. Panţu.* Arată calcularea intereselor pe anĭ, pe lunĭ şi pe ḑile într'un mod practic; sunt mai multe esemple esplicate amĕnunţit. Preţul 80 b. (+10 b. porto.)

Un capitol din ***Contabilitatea duplă*** de *I. C. Panţu*. Tracteză principiile contabilităţii duple ilustrate cu diferite esemple. Preţul 1 cor. (+ 10 b. p.)

Scrierĭ istorice.

Memorii din 1848—49 de *Vas. Moldovan*, fost prefect al Legiunei III în 1848—49. Preţul cor. 1 (cu posta cor. 1.10)

„Colonel David baron Urs de Margina la Solferino şi Lissa“, interesanta şi eminenta conferenţă, ce a ţinut'o d-nul colonel c. şi r. *Francisc Ruger* în reuniunile militare dela Braşov şi Sibiiu. Broşura conţine şi două portrete bine reuşite ale baronului Urs, unul din anii de mai înainte, când încă era major, ér altul din timpul mai recent; mai conţine şi o hartă a Lissei, cum şi ilustraţiunea mormêntului eroului nostru. Preţul 80 b. (plus 6 b. porto.)

„Pintea Vitézul“, tradiţiunĭ legende şi schiţe istorice, de *Ioan Pop-Reteganul.* Cea mai completă scriere despre eroul Pintea. In ea se cuprind fórte interesante tradiţiunĭ şi istorisirĭ din tóte părţile, pe unde a umblat Pintea. Preţul 40 banĭ plus 6 banĭ porto.

„Românul în sat şi la óste“. Acesta este titlul unei nouĕ cărticele, ce d-l *Ioan Pop Reteganul*, cunoscutul şi meritatul nostru scriitor poporal, à dat literaturei române. Preţul 20 b., cu posta 26 b.

„David Almăşianu“, schiţe biografice de *Ioan Popea*. Broşura acésta, presentă şi multe momente de însemnătate istorică. Preţul 60 b. (cu posta 66 b.)

„Reflexiunĭ fugitive“ la cap. I din cartea lui Dr. Réthi Làszló întitulat „Az oláh nyelv és nemzet megalakulàsa“, scrisă de Arghirobarb. Preţul 40 banĭ. (+ 56 p.)

Viaţa şi operile lui Andreiŭ Mureşianu, studiu istoric-literar de Ioan Raţiu, prof. ord. la preparandia din Blaşiŭ. Preţul 2 cor.. plus porto 10 banĭ. Venitul curat al acestui op se va contribui la formarea unui fond pentru Internatul preparandial din Blaşiŭ.

„Pentru memoria lui Avram Iancu“, apelul dat către ministeriul de interne D. Perez! prin d-l Dr. Amos *Frâncu* în causa fondului pentru monumentul lui Iancu. Preţul este 1 coronă. In România 2 lei plus 5 banĭ porto.

Lupta pentru drept de Dr. Rudolf de Ihering traducere de Teodor V. Păcăţian. Preţul 2 cor. (+ 10 b. porto).

„Ţĕranul român şi ungur din Ardeal“, studiu psichologic poporal de I. *Paul*. Preţul 1 cor. (+ 5 b. porto).

Mănăstirea Putna în Bucovina de Iraclie *Porumbescu*. Preţul 20 b. (+ 3 b. porto.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 3 Aprilie n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	119.80
Renta de corόne ung. 4%	97 50
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	120 25
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	100.60
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	120.25
Bonurĭ rurale ungare 4%	97.15
Bonurĭ rurale croate-slavone	97.—
Impr. ung. cu premii	203.25
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	163.25
Renta de argint austr.	101.75
Renta de hârtie austr.	101.50
Renta de aur austr.	120.85
Losurĭ din 1860.	153.—
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	16 09
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	697.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	695.50
Napoleondorĭ	19.06
Mărcĭ imperiale germane	117.32½
London vista	240.10
Paris vista	95.40
Rente de corόne austr. 4%	95.50
Note italiene	93.40

Cursul pieţei Braşov.

Din 4 Aprilie n. 1902.

	Cump.	Vênd.
Bancnota rom.	18.98	19.02
Argint român.	18.40	18.44
Napoleond'orĭ.	19.—	19.10
Galbenĭ	11.30	11.40
Ruble Rusescĭ	126.—	127.—
Mărcĭ germane	58.50	—.—
Lire turcescĭ	10.72	—.—
Scris. fonc. Albina 5%	100.—	101.—

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.